

Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins

Ársreikningur 2024

Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins
kt. 410169-4369
Stuðlaháls 2
110 Reykjavík

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun forstjóra.....	3
Áritun Ríkisendurskoðunar.....	4
Rekstrarreikningur	6
Efnahagsreikningur.....	7
Sjóðstreymi.....	8
Skýringar	9

Skýrsla og áritun forstjóra

Áfengis- og tóbaksverslunin ríkisins (ÁTVR) starfar í samræmi við lög nr. 86/2011 og er í eigu íslenska ríkisins. Markmið laganna er að skilgreina umgjörð um smásölu áfengis og heildsölu tóbaks sem byggist á bættri lýðheilsu og samfélagslegri ábyrgð. Að takmarka og stýra aðgengi að áfengi og tóbaki og draga þannig úr skaðlegum áhrifum áfengis- og tóbaksneyslu. Að vernda ungt fólk gegn neyslu áfengis og tóbaks og takmarka framboð á óæskilegum vörum. ÁTVR heyrir undir fjármála- og efnahagsráðherra.

Á árinu 2024 var áfengi selt fyrir 38 ma.kr. með virðisaukaskatti. Í lítrum drógst sala áfengis saman um 4,2% á milli ára. Alls seldust 22.699 þús. lítrar, þar af var bjórsala 17.578 þús. lítrar.

Sala tóbaks nam 9,8 ma.kr. með virðisaukaskatti. ÁTVR innheimtir tóbaksgjald. Gjaldið nam 4.508 m.kr. á árinu 2024 og lækkaði um 70,6 m.kr. frá árinu á undan. Sala vindlinga í magni dróst saman um 5,2%. Sala vindlinga nam 646 þús kartonum og af vindlum seldust 3.003 þúsund stykki. Selt magn neftóbaks var 9.036 kg. og var samdráttur 11,3% frá fyrra ári.

Viðskiptavinafjöldi Vínbúðanna var 5,1 milljónir sem er 3,5% fækkun frá árinu á undan

Eignir námu 9.216 m.kr, skuldir voru 1.703 m.kr. og eigið fé nam 7.513 m.kr. í árslok 2024. Greiddur var 250 m.kr. arður í ríkissjóð

Á árinu fengu 616 starfsmenn greidd laun hjá ÁTVR. Margir eru í hlutastarfi. Ársverk voru 315, sem er fækkun um 18 ársverk á milli ára.

Lög um um gjald af áfengi og tóbaki var breytt í upphafi árs þannig að bæði áfengisgjald og tóbaksgjald var hækkað um 2,5%.

Ný vínbúð var opnuð að Álfabakka 6, Reykjavík og framkvæmdir við nýja búð á Akureyri hófust. Lokið var við endurbætur á húsnæði ÁTVR að Stuðlahálsi í Reykjavík og unnið var við stækkun á dreifingarmiðstöðinni.

Í vínbúðunum á Siglufirði, Vopnafirði, Sauðárkróki, Seyðisfirði og Reykjanesbæ var unnið að lagfæringum á húsnæði og ýmsum endurbótum.

Forstjóri ÁTVR staðfestir ársreikning fyrtækisins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Reykjavík, mars 2025

Undirritað rafrænt

Ívar J. Arndal,
forstjóri.

Áritun Ríkisendurskoðunar

Til fjármála og efnahagsráðherra

Álit

Ársreikningur ÁTVR fyrir árið 2024 er endurskoðaður samkvæmt lögum nr. 46/2016, um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu forstjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit Ríkisendurskoðunar að ársreikningurinn sýni glöggja mynd af fjárhagsstöðu ÁTVR 31. desember 2024, afkomu fyrirtækisins og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir áliti

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð ríkisendurskoðanda hér á eftir. Ríkisendurskoðandi er óháður ÁTVR og starfar í samræmi við lög nr. 46/2016, um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga, og siðareglur alþjóðasamtaka ríkisendurskoðana (INTOSAI). Skrifstofa ríkisendurskoðanda nefnist Ríkisendurskoðun og fer hann með stjórn hennar. Ríkisendurskoðandi telur að við endurskoðunina hafi verið aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit Ríkisendurskoðunar á ársreikningnum.

Ábyrgð forstjóra á ársreikningum

Forstjóri er ábyrgur fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Forstjóri er einnig ábyrgur fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð ríkisendurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið ríkisendurskoðanda er að aflað sé nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit Ríkisendurskoðunar á ársreikningnum. Nægjanleg vissa er mikið öryggi, en ekki trygging þess að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og hún byggir á faglegri dómgreind og gagnrýni. Einnig framkvæmir Ríkisendurskoðun eftirfarandi:

- Greinir og metur hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, endurskoðunaraðgerðir skipulagðar og framkvæmdar til að bregðast við þeirri hættu og aflað endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að undirbyggja álit á reikningnum. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, villandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá reglum innra eftirlits.
- Aflar skilnings á innra eftirliti í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir og meta hvort það tryggi viðunandi árangur.
- Metur hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda ásamt tengdum skýringum séu viðeigandi í samræmi við reikningsskilareglur.
- Ályktar um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og á grundvelli endurskoðunarinnar leggur mat á hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef endurskoðunin leiðir í ljós að talið sé að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreiknings í áritun Ríkisendurskoðunar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þarf að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða Ríkisendurskoðunar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Engu að síður geta aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi fyrirtækisins.
- Metur í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metur framsetningu, uppbyggingu og innihald, þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Ríkisendurskoðun ber að upplýsa forstjóra um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og mikilvæg atriði sem fram komu við endurskoðunina, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Ríkisendurskoðun, mars 2025

Undirritað rafrænt
Guðmundur Björgvin Helgason
ríkisendurskoðandi

Rekstrarreikningur árið 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrartekjur			
Sala áfengis.....		34.230.476	34.381.787
Sala tóbaks.....		7.903.669	7.978.212
Sala umbúða o.fl.....		83.880	121.214
		<u>42.218.025</u>	<u>42.481.213</u>
Rekstrargjöld			
Vörunotkun.....	10	35.905.688	36.011.130
Laun og launatengd gjöld.....	11	3.712.595	3.680.975
Húsnaðiskostnaður.....		877.149	858.428
Sölu- og dreifingarkostnaður.....		232.861	234.609
Stjórnunar- og skrifstofukostnaður.....		617.155	570.155
Annar rekstrarkostnaður.....		49.018	53.960
Afskriftir.....	13	381.699	357.256
		<u>41.776.165</u>	<u>41.766.513</u>
Rekstrarhagnaður.....		441.860	714.700
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld).....	12	94.775	64.225
Hagnaður ársins		<u>536.635</u>	<u>778.925</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	2024	2023
Eignir			
Rekstrarfjármunir.....	4,13	2.441.500	1.813.278
Eignarhlutir í félögum.....	5,14	7.500	7.500
Fastafjármunir samtals		<u>2.449.000</u>	<u>1.820.778</u>
Birgðir.....	6,15	2.803.490	2.738.169
Viðskiptakröfur	7,16	654.037	1.060.497
Handbært fé.....	8	3.309.951	3.365.697
Veltufjármunir samtals		<u>6.767.478</u>	<u>7.164.363</u>
Eignir samtals		<u>9.216.478</u>	<u>8.985.141</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé.....	17	7.512.935	7.226.300
Eigið fé samtals		<u>7.512.935</u>	<u>7.226.300</u>
Skammtímaskuldir			
Lánardrottnar.....	9	967.164	986.927
Aðrar skammtímaskuldir.....		<u>736.379</u>	<u>771.914</u>
Skammtímaskuldir samtals		<u>1.703.543</u>	<u>1.758.841</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>9.216.478</u>	<u>8.985.141</u>
Skuldbindingar.....	18		

Sjóðstreymi árið 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins.....		536.635	778.925
<i>Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi:</i>			
Afskriftir.....	13	381.699	357.256
Söluhagnaður fastafjármuna.....		<u>(12.136)</u>	<u>(43.396)</u>
Veltufé frá rekstri		906.198	1.092.785
<i>Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:</i>			
Birgðir,lækkun (hækjun).....		(65.321)	181.575
Skammtímakröfur,lækkun (hækjun).....		406.460	12.493
Skammtímaskuldir,(lækkun) hækjun.....		<u>(55.298)</u>	<u>(126.547)</u>
		<u>285.841</u>	<u>67.521</u>
Handbært fé frá rekstri		1.192.039	1.160.306
Fjárfestingarhreyfingar			
Fasteignir.....	13	(422.061)	(24.947)
Innréttigar og annar búnaður.....	13	<u>(554.181)</u>	<u>(309.829)</u>
Bifreiðar.....	13	<u>(39.730)</u>	<u>(42.558)</u>
Söluverð rekstrarfjármuna.....		<u>18.187</u>	<u>54.562</u>
Fjárfestingarhreyfingar		(997.785)	(322.772)
Fjármögnunarhreyfingar			
Arður til ríkissjóðs.....	17	<u>(250.000)</u>	<u>(500.000)</u>
Fjármögnunarhreyfingar		(250.000)	(500.000)
Hækjun (lækkun) á handbæru fé.....		(55.746)	337.534
Handbært fé í ársbyrjun.....		<u>3.365.697</u>	<u>3.028.163</u>
Handbært fé í lok ársins		<u>3.309.951</u>	<u>3.365.697</u>

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

- Ársreikningur Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglugerð nr. 696/2019 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.

Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Skattar

- Ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki greiða almennt ekki tekjuskatta.

Erlendir gjaldmiðlar og innlendar vísitölur

- Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreknaðar í íslenskar krónur í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldeyri á árinu eru umreknuð í íslenskar krónur á viðskiptadegi. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Peningalegar eignir og skuldir sem bundnar eru verðtryggingu eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2025. Breytingar sem myndast eru færðar í rekstrarreikning.

Rekstrarfjármunir

- Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði. Frá kostnaðarverði eru dregnar reiknaðar afskriftir.

Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum kostnaði við að koma eignunum á viðeigandi stað og í nothæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshlut af kostnaðarverði miðað við áætlaðan endingartíma og eignarhaldstíma.

Eignarhlutar í félögum

- Eignarhlutar í félögum eru færðir á nafnverði.

Skýringar

Birgðir

6. Birgðir samanstanda af endursöluvörum og rekstrarvörum. Birgðirnar eru metnar á síðasta innkaupsverði að teknu tilliti til gallaðra og úreltra vara.

Viðskiptakröfur

7. Greiðslukortakröfur eru færðar meðal viðskiptakrafna. Viðskiptakröfur eru færðar á kostnaðarverði.

Handbært fé

8. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir

9. Viðskiptaskuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Vörunotkun

10. Tóbaksgjald er innheimt við sölu tóbaks og er því skilað mánaðarlega til Skattsins. Tóbaksgjaldið er skilgreint sem hluti af kostnaðarverði seldra vara í bókhaldi ÁTVR. Alls námu greiðslur tóbaksgjalds 4.508 m.kr. á árinu 2024.

Sundurliðun vörunotkunar	2024	2023
Vörunotkun, áfengi.....	29.247.301	29.302.998
Vörunotkun, tóbak.....	6.629.607	6.674.450
Vörunotkun, umbúðir.....	28.780	33.683
	<u>35.905.688</u>	<u>36.011.130</u>

Starfsmannamál

11. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:

Dagvinnulaun.....	2.177.102	2.146.136
Yfirvinna.....	781.906	769.397
Launatengd gjöld.....	669.873	658.284
Viðbótarframlag til lífeyrissjóðs.....	69.984	97.498
Áfallið reiknað orlof, breyting.....	13.730	9.660
	<u>3.712.595</u>	<u>3.680.975</u>

Skýringar

Launagjöld hækka um 0,9% milli ára. Reiknuð ársverk á árinu 2024 voru 315, en 333 árið 2023.

Laun og launatengd gjöld vegna forstjóra námu 27,75 m.kr. en voru 26,3 m.kr. árið á undan.

Áunnið orlof starfsmanna er reiknað og fært í ársreikninginn. Það nam 216,2 m.kr. í árslok 2024 en til samanburðar nam skuldbindingin 202,5 m.kr. árið áður.

Skuldbindingar ÁTVR vegna eftirlauna núverandi og fyrrverandi starfsmanna voru gerðar upp á árinu 1999. Skuldbindingar sem falla til árlega eru gerðar upp við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins jafnóðum. Í lögum nr 127/2016 var gerð breyting um aukaframlag til A-deildar lífeyrisjóðs starfsmanna ríkisins. Greiðslur til LSR árið 2024 voru 69,9 m.kr. en 97,5 m.kr. árið 2023.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

12. Sundurliðun fjármunatekna og (fjármagnsgjalda)	2024	2023
Vaxtatekjur.....	334.355	301.141
Þóknar vegna debet- og kreditkorta.....	(162.929)	(167.139)
Fjármagnstekjuskattur.....	(73.534)	(66.142)
Vaxtagjöld.....	<u>(3.117)</u>	<u>(3.634)</u>
	<u>94.775</u>	<u>64.225</u>

Skýringar

Rekstrarfjármunir

13. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Bifreiðar	Fasteignir	Innréttigar og annar bú.	Samtals
Stofnverð 1.1.2024.....	391.274	1.423.631	1.927.960	3.742.866
Viðbót á árinu.....	39.730	422.061	554.181	1.015.972
Selt og niðurlagt á árinu.....	(68.066)	0	(176.471)	(244.537)
Stofnverð 31.12.2024	362.938	1.845.692	2.305.670	4.514.300
Afskrifað 1.1.2024.....	200.888	856.373	872.327	1.929.588
Afskrifað á árinu.....	42.131	27.359	292.328	361.818
Selt og niðurlagt á árinu.....	(59.557)	0	(159.048)	(218.605)
Afskrifað 31.12.2024	183.462	883.731	1.005.607	2.072.801
Bókfært verð 31.12.2024	179.476	961.961	1.300.063	2.441.500
Afskriftarhlutföll.....	12-15%	2-4%	12-20%	

Gjaldfærð afskrift ársins var 361,8 m.kr. En seldar og niðurlagðar eignir námu 19,9 m.kr., samtals 381,7m.kr.

Fasteignamat og vátryggingamat eigna í árslok greinist þannig:

	Bókfært verð	Fasteignamat	Brunabóamat
Fasteignir og lóðir.....	961.961	4.043.640	4.917.250

Eignarhlutar í félögum

14. Hlutabréf í Endurvinnslunni hf. eru færð á nafnverði 7.500 þús. kr.

Skýringar

Birgðir

15. Birgðir um áramót skiptast í áfengi, tóbak, umbúðir og rekstrarvörur:

	2024	2023
Áfengi.....	2.606.059	2.504.988
Tóbak.....	166.905	200.575
Umbúðir.....	9.086	13.324
Rekstrarvörubirgðir.....	21.440	19.282
	<u>2.803.490</u>	<u>2.738.169</u>

Viðskiptakröfur

16. Viðskiptakröfur sundurliðast þannig:

Kröfur vegna greiðslukorta.....	620.127	965.887
Aðrar viðskiptakröfur.....	33.910	94.610
	<u>654.037</u>	<u>1.060.497</u>

Eigið fé

	Óráðstafað eigið fé
Eigið fé 1.1.	7.226.300
Hagnaður skv. rekstrarreikningi.....	536.635
Arður til ríkissjóðs.....	(250.000)
Eigið fé 31.12.	<u>7.512.935</u>

Önnur mál

18. Í tengslum við starfsemi ÁTVR voru 43 húsaleigusamningar í gildi í árslok 2024

Skýringar

Kennitölur

19. Fimm ára yfirlit

	2024	2023	2022	2021	2020
Rekstur:					
Rekstrartekjur.....	42.218	42.481	41.125	45.050	44.904
Rekstrargjöld.....	(41.394)	(41.409)	(39.892)	(43.001)	(42.706)
Rekstrarhagn. f. afskr.	824	1.072	1.233	2.049	2.198
Afskriftir.....	(382)	(357)	288	(288)	(276)
Rekstrarhagnaður	442	715	945	1.761	1.922
Hreinar fjárm.tekjur.....	95	64	(68)	(130)	(109)
Hagnaður ársins	<u>537</u>	<u>779</u>	<u>877</u>	<u>1.631</u>	<u>1.813</u>
Efnahagur:					
Fastafjármunir.....	2.449	1.821	1.812	1.568	1.548
Veltufjármunir.....	6.767	7.164	7.021	6.835	5.761
Eignir alls	<u>9.216</u>	<u>8.985</u>	<u>8.833</u>	<u>8.403</u>	<u>7.309</u>
Eigið fé.....	7.513	7.226	6.947	6.570	5.431
Skammtímaskuldir.....	1.703	1.759	1.886	1.833	1.878
Eigið fé og skuldir alls	<u>9.216</u>	<u>8.985</u>	<u>8.833</u>	<u>8.403</u>	<u>7.309</u>

Helstu kennitölur um afkomu og fjárhagsstöðu fyrirtækisins á síðustu fimm árum:

	2024	2023	2022	2021	2020
Rek.hagn.f.afskr./Tekjur.....	2,0%	2,5%	3,0%	4,5%	4,5%
Veltufjárlutfall.....	3,97	4,07	3,72	3,73	3,73
Eiginfjárlutfall.....	81,5%	80,4%	78,6%	78,2%	78,2%
Arðsemi eigin fjár.....	7,4%	11,2%	13,3%	30,0%	39,3%